

Handel med utsläppsrätter I

Sammanfattning

I betänkandet behandlas regeringens proposition 2003/04:132 Handel med utsläppsrätter I. I propositionen föreslås att en ny lag om utsläpp av koldioxid införs som innehåller vissa bestämmelser om tillstånd för utsläpp av koldioxid och om tilldelning av utsläppsrätter för koldioxid. Den föreslagna lagen innebär att införandet av ett handelssystem för utsläppsrätter avseende koldioxid för en handelsperiod för i första hand åren 2005–2007 påbörjas. Dessutom föreslås följdändringar i miljöbalken som innebär att villkor om begränsning av koldioxidutsläpp eller villkor som genom att reglera använd mängd fossilt bränsle syftar till en begränsning av koldioxidutsläpp inte får meddelas för de anläggningar som ingår i handelssystemet.

Genom förslagen påbörjas genomförandet av direktiv 2003/87/EG om ett system för handel med utsläppsrätter för växthusgaser inom gemenskapen och om ändring av rådets direktiv 96/61/EG (handelsdirektivet). Den nya lagen och övriga lagändringar föreslås träda i kraft den 1 augusti 2004.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Redogörelse för ärendet.....	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Bakgrund.....	4
Propositionens huvudsakliga innehåll.....	4
Utskottets överväganden.....	6
Förslag till lag om utsläpp av koldioxid.....	6
Ändring i miljöbalken.....	8
Ikraftträdande och övergångsbestämmelser.....	9
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	11
Propositionen.....	11
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag.....	12

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Lag om utsläpp av koldioxid m.m.

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om utsläpp av koldioxid,
2. lag om ändring i miljöbalken.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2003/04:132.

Stockholm den 1 juni 2004

På miljö- och jordbruksutskottets vägnar

Catharina Elmsäter-Svärd

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Catharina Elmsäter-Svärd (m), Sinikka Bohlin (s), Alf Eriksson (s), Lennart Fremling (fp), Rune Berglund (s), Rolf Lindén (s), Kjell-Erik Karlsson (v), Christina Axelsson (s), Lars Lindblad (m), Carina Ohlsson (s), Jan Andersson (c), Jan-Olof Larsson (s), Bengt-Anders Johansson (m), Christin Nilsson (s), Anita Brodén (fp), Björn von der Esch (kd) och Gunnar Goude (mp).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Regeringen presenterade i april 2004 propositionen Handel med utsläppsrätter I med förslag till lag om utsläpp av koldioxid och vissa ändringar i miljöbalken. Propositionens förslag bygger på en uppgörelse mellan regeringen, Vänsterpartiet och Miljöpartiet de gröna och återges i *bilaga 1*. Lagförslagen återges i *bilaga 2*. Det har inte väckts några motioner med anledning av propositionen.

Bakgrund

Den 22 juli 2003 antog Europaparlamentet och Europeiska unionens råd ett direktiv om ett system för handel med utsläppsrätter för växthusgaser inom gemenskapen, Europaparlamentets och rådets direktiv (2003/87/EEG) av den 13 oktober 2003 om ett system för handel med utsläppsrätter för växthusgaser inom gemenskapen och ändring av rådets direktiv 96/61/EG (handelsdirektivet). Regeringen presenterade därefter, i december 2003, riktlinjerna för genomförandet av direktivet i svensk lagstiftning samt föreslog att riksdagen bemyndigar regeringen att utarbeta och till Europeiska kommissionen överlämna en plan för fördelning av utsläppsrätter (prop. 2003/04:31 Ritlinjer för genomförande av EG:s direktiv om ett system för handel med utsläppsrätter för växthusgaser). Riksdagen beslutade den 10 mars 2004 i enlighet med propositionen (bet. 2003/04:MJU11, rskr. 2003/04:150). I nämnda proposition redogjorde regeringen för sin avsikt att lämna förslag till lagstiftning för ett svenskt handelssystem under år 2004. Föreliggande lagförslag utgör ett steg i denna process där direktivets regler rörande tillstånd och tilldelning av utsläppsrätter genomförs i svensk lagstiftning.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att en ny lag om utsläpp av koldioxid införs som innehåller vissa bestämmelser om tillstånd för utsläpp av koldioxid och om tilldelning av utsläppsrätter för koldioxid. Den föreslagna lagen innebär att införandet av ett handelssystem för utsläppsrätter avseende koldioxid för en handelsperiod för i första hand åren 2005–2007 påbörjas. En verksamhetsutövare som omfattas av den föreslagna lagen måste senast den 1 januari 2005 inneha ett tillstånd för att ha rätt att bedriva verksamhet vid anläggningar som medför utsläpp av koldioxid. Utsläppsrätterna kommer att utfärdas efter ansökan om tilldelning för de verksamheter som har tillstånd att släppa ut koldioxid och som därmed ingår i den s.k. handlande sektorn. Verksamhets-

utövaren måste för varje år kunna redovisa tillräckligt antal utsläppsrätter för de utsläpp av koldioxid som gjorts från en anläggning som omfattas av systemet.

Vidare föreslås ändringar i miljöbalken som innebär att villkor om begränsning av koldioxidutsläpp eller villkor som genom att reglera använd mängd fossilt bränsle syftar till en begränsning av koldioxidutsläpp inte får meddelas för de anläggningar som ingår i handelssystemet. Avskaffandet av möjligheten att ställa sådana krav följer direkt av handelssystemets utformning och en dubbling av kraven kan försvåra utvärderingen av styrmedlets effektivitet. Dessutom riskerar konkurrensen att snedvridas om vissa företag i en bransch som ingår i handelssystemet har krav enligt miljöbalken medan andra medlemsländer inte har motsvarande krav för sina motsvarande företag.

Genom förslagen påbörjas genomförandet av direktiv 2003/87/EG om ett system för handel med utsläppsrätter för växthusgaser inom gemenskapen och om ändring av rådets direktiv 96/61/EG (handelsdirektivet). Kompletterande lagförslag rörande framför allt själva handeln med utsläppsrätter avses att läggas fram senare under år 2004. De planerade lagförslagen följer av handelsdirektivet och den fortsatta process som sker inom Europeiska kommissionen med anledning av detta.

Den nya lagen och övriga lagändringar föreslås träda i kraft den 1 augusti 2004.

Utskottets överväganden

Förslag till lag om utsläpp av koldioxid

Utskottets förslag i korthet

Utskottet instämmer i regeringens överväganden och tillstyrker regeringens förslag till lag om utsläpp av koldioxid.

Propositionen

Regeringen föreslår att genomförandet av handelsdirektivet sker etappvis. En särskild lag införs för att reglera tillstånd till utsläpp av koldioxid och tilldelning av utsläppsrätter enligt följande.

Det svenska handelssystemet skall avse de verksamhetskategorier som omfattas av handelsdirektivets bilaga I, och som släpper ut koldioxid. Handelssystemet utvidgas dock till att omfatta vissa förbränningsanläggningar under de kapacitetsgränser som anges i handelsdirektivets bilaga I. Regeringen bemyndigas att meddela föreskrifter om vilka kapacitetsgränser som skall gälla för andra verksamhetskategorier.

Från och med den 1 januari 2005 krävs tillstånd till utsläpp av koldioxid för anläggningar som omfattas av handelssystemet. Tillståndsfrågor prövas av den myndighet som regeringen bestämmer. För att få tillstånd krävs att erforderliga tillstånd enligt miljölagstiftningen finns och att verksamhetsutövaren visar att övervakning och rapportering av utsläppen kommer att ske på ett tillförlitligt sätt. Tillståndet skall förenas med villkor om detta. I tillståndet skall också anges villkor om överlämnande av utsläppsrätter för annullering.

Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer bemyndigas att meddela föreskrifter om bl.a. övervakning och rapportering.

En verksamhetsutövare skall vara skyldig att omedelbart anmäla planerade förändringar av sin verksamhet. Nytt tillstånd skall meddelas om det är nödvändigt och om verksamhetsutövaren kan övervaka och rapportera verksamheten även efter förändringen. Om en ny verksamhetsutövare tar över driften av den eller de verksamheter som bedrivs på anläggningen skall även denna omständighet anmälas till tillståndsmyndigheten. Tillståndsmyndigheten skall i sådana fall återkalla tillstånd till utsläpp av koldioxid om kraven enligt denna lag inte uppfylls av den nye verksamhetsutövaren.

Tillstånd till utsläpp av koldioxid får återkallas om tillståndet inte följts och avvikelserna är av allvarlig art, om verksamheten saknar miljötillstånd, eller om en ny verksamhetsutövare inte uppfyller villkoren för övervakning och rapportering. Återkallelse beslutas av tillståndsmyndigheten.

Regeringen får meddela föreskrifter om tilldelningen i enlighet med den nationella fördelningsplanen.

Regeringen föreslår vidare att tillståndsansökan skall prövas av behörig myndighet. Enligt propositionen innebär detta att länsstyrelserna skall pröva tillstånd avseende rätt att efter den 1 januari 2005 bedriva verksamhet som resulterar i utsläpp av koldioxid. Ansökan om tilldelning av utsläppsrätter skall prövas av tillsynsmyndigheten.

Regeringen föreslår dessutom att straffansvar införs för underlåtenhet att söka tillstånd enligt lagen och för vissa andra uppsåtliga gärningar. Ringa fall skall dock inte föranleda straffansvar. Lagens bestämmelser skall tillämpas subsidiärt i förhållande till brottsbalken.

Vidare föreslår regeringen att en tillsynsmyndighet utses med befogenhet att vid vite meddela de förelägganden som behövs för att trygga lagens efterlevnad. Myndigheten skall ha rätt att få tillgång till handlingar, upplysningar och tillträde till anläggningar som omfattas av handelssystemet. Polismyndigheten skall lämna det biträde som behövs för tillsynen.

Beslut av tillståndsmyndigheten om tillstånd till utsläpp av koldioxid och återkallande av sådant tillstånd får överklagas hos miljödomstolen. Miljödomstolens beslut får överklagas till Miljööverdomstolen. För överklagande till miljödomstolen och Miljööverdomstolen skall reglerna i miljöbalken gälla. Beslut av tillsynsmyndigheten om tilldelning och tillsyn får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Utskottets ställningstagande

Som regeringen påpekar innebär handelsdirektivet att en handel med utsläppsrätter inom EU kan ske. Enligt handelssystemet skall varje medlemsstat senast tre månader före handelsperiodens början den 1 januari 2005, bestämma det sammanlagda antal utsläppsrätter som den kommer att fördela för perioden och fördelningen av utsläppsrätterna till berörda verksamhetsutövare för varje anläggning. Beslutsunderlaget utgörs av den nationella fördelningsplan som varje medlemsstat skall lämna in till Europeiska kommissionen för bedömning. Planen skall i sin tur vara grundad på vissa kriterier som läggs fast i direktivet. Inom EG-kommissionen fortgår arbetet med förtydligande av direktivet genom riktlinjer och råd samt med kompletterande regelverk, bl.a. en förordning om register för utsläppsrätterna, vilken blir direkt tillämplig i medlemsstaterna. För att möjliggöra ett komplett genomförande av handelsdirektivet i Sverige till den 1 januari 2005 avser regeringen ett etappvis genomförande av direktivet. Som framhålls i propositionen 2003/04:31 om riktlinjer för genomförandet av handelsdirektivet, avser regeringen att utveckla regelverket i takt med den process som sker inom EG-kommissionen och återkomma till riksdagen med lagförslag senare under år 2004. De frågor som då kommer att behandlas omfattar bl.a. utfärdandet av utsläppsrätterna. Dessutom kommer exempelvis reglering av skatterättsliga och bokföringsmässiga frågor att behandlas senare. Någon reglering av själva handeln med utsläppsrätterna kommer däremot inte att ske. Här får parterna själva organisera marknadsplatsen.

Utskottet konstaterar att med regeringens lagförslag påbörjas införandet av handelsdirektivet i svensk lagstiftning. Lagförslaget innebär att en särskild lag om utsläpp av koldioxid som reglerar tillstånd till utsläpp av koldioxid och tilldelning av utsläppsrätter införs. Enligt propositionen skall den föreslagna lagen i nuläget inte inarbetas i miljöbalken utan lämpligheten härav får övervägas inför nästkommande handelsperiod åren 2008–2012. Detta särskilt med anledning av att handelsperioden 2005–2007 utgör en försöksperiod inför Kyotoprotokollets handelsperiod och att förändringar i det gemenskapsrättsliga regelverkets utformning kan förutses. Som framgår nedan föreslås dock vissa ändringar i miljöbalken som syftar till att anpassa bestämmelserna i de delar som är nödvändiga för att påbörja handelssystemets införande i Sverige. De närmare övervägandena om den nya lagen redovisas i avsnitten 5–7 i propositionen. Utskottet instämmer i regeringens överväganden och tillstyrker regeringens förslag.

Ändring i miljöbalken

Utskottets förslag i korthet

Utskottet instämmer i vad regeringen anför om ändringar i miljöbalken och tillstyrker förslaget i denna del.

Propositionen

Regeringen föreslår att miljöbalkens bestämmelser ändras så att villkor om begränsning av koldioxidutsläpp inte får beslutas för verksamhet som ingår i handelssystemet. Inte heller villkor om att begränsa använd mängd fossilt bränsle i syfte att begränsa koldioxidutsläppen får meddelas i miljötillstånden för anläggningarna.

Utskottets ställningstagande

Regeringen anför i propositionen att genom handelsdirektivets artikel 26 ändras också IPPC-direktivet (Integrated Pollution Prevention and Control directive, 96/61/EG) på så sätt att gränsvärden för utsläpp av växthusgaser endast skall fastställas om det är nödvändigt för att förhindra betydande lokala föroreningar, vilket inte avser koldioxid. Som regeringen påpekar kan reglering av utsläpp av koldioxid ske antingen genom direkta föreskrifter om tillåten mängd koldioxidutsläpp eller genom reglering av tillåten användning av fossila bränslen. FlexMex2-utredningen har enligt vad som framgår av propositionen inte funnit några villkor knutna till tillåten mängd koldioxidutsläpp i befintliga miljötillstånd. Däremot finns enligt propositionen exempel på att en motsvarande effekt nåts genom reglering av mängden fossilt bränsle som får användas. Om syftet med sådana villkor endast är att begränsa utsläppen av koldioxid skall de, enligt regeringens mening, inte vara tillåtna i den handlande sektorn. Villkor om begränsning av mängden fossilt bränsle

som satts i andra syften, t.ex. att minska utsläpp av svavel, är dock fortsatt tillåtna. I enlighet därmed föreslås att miljöbalken ändras så att villkor om begränsning av koldioxidutsläpp eller villkor som genom att reglera använd mängd fossilt bränsle syftar till en begränsning av koldioxidutsläpp inte får meddelas för verksamheter som ingår i handelssystemet. Utskottet instämmer i regeringens överväganden och konstaterar samtidigt att enligt handelsdirektivet är det meningen att styrmedlet utsläppshandel skall utvärderas efter försöksperioden. Om flera styrmedel används för att uppnå samma syfte är det svårt att göra en korrekt utvärdering.

Enligt regeringen innebär förslaget till ändring av 16 kap. 2 § miljöbalken att villkor om bästa möjliga teknik inte kan ställas i syfte att begränsa utsläpp av koldioxid. Det skulle enligt regeringen därmed inte finnas något behov av att föreslå ändring i 2 kap. 3 § miljöbalken på sätt som FlexMex2-utredningen föreslagit (Handla för bättre klimat – tillstånd och tilldelning, m.m., SOU 2003:120, s. 121 f.). Utskottet noterar att Lagrådet å sin sida har ifrågasatt om syftet uppnås med regeringens förslag till utformning av 16 kap. 2 § miljöbalken. Utskottet instämmer i regeringens bedömning att frågan får övervägas på nytt i det fortsatta lagstiftningsarbetet och att, om det skulle visa sig vara påkallat, regeringen får återkomma till riksdagen under hösten 2004.

Sammanfattningsvis tillstyrker utskottet regeringens förslag i enlighet med redovisningen i propositionen under avsnitt 8.1.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till tidpunkt för ikraftträdande och förslag till övergångsregler.

Propositionen

Regeringen föreslår att den nya lagen om utsläpp av koldioxid skall träda i kraft den 1 augusti 2004. Ändringarna i miljöbalken skall träda i kraft samtidigt. I den nya lagen skall det tas in övergångsbestämmelser för det fall att beslut om tillstånd inte hinner fattas före den 31 december 2004.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar i likhet med regeringen att enligt artikel 31 i handelsdirektivet skall medlemsstaterna senast den 31 december 2003 sätta i kraft de bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa direktivet. Eftersom detta nu inte kan åstadkommas för svensk del instämmer utskottet i regeringens förslag att lagen om utsläpp av koldioxid skall träda i kraft snarast möjligt, dvs. den 1 augusti 2004.

Som framhålls i propositionen innebär den korta tiden fram till ikraftträdandet och den tidtabell som angivits i handelsdirektivet en risk att alla ansökningar om tillstånd inte kommer att hinna behandlas i tid. Detta innebär att verksamheten inte får fortsätta oavsett om tillstånd meddelas senare. I så fall får verksamheten återupptas. För att reducera sådana olägenheter föreslår regeringen en övergångsbestämmelse som innebär att om en ansökan om tillstånd kommit in till myndigheten senast den 31 december 2004 får verksamheten fortsätta att generera utsläpp av koldioxid, dock längst t.o.m. att ett eventuellt beslut om avslag föreligger och under förutsättning att ett interimistiskt beslut om fortsatt verksamhet efter årsskiftet kan meddelas.

Förslaget i denna del redovisas i avsnitt 9 i propositionen. Med det anförda tillstyrker utskottet regeringens förslag.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2003/04:132 Handel med utsläppsrätter I:

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om utsläpp av koldioxid
2. lag om ändring i miljöbalken (1998:808)

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om utsläpp av koldioxid

1 kap. Inledande bestämmelser

1 § I denna lag finns bestämmelser om tillstånd till utsläpp av koldioxid och om tilldelning av utsläppsrätter för tidsperioden 2005–2007.

2 § I denna lag förstås med

anläggning: en fast teknisk enhet där det bedrivs en verksamhet som ger upphov till utsläpp som kräver tillstånd enligt denna lag, liksom all annan därmed direkt förknippad verksamhet som tekniskt sett är knuten till de verksamheter som bedrivs på platsen och som kan påverka utsläpp och föroreningar,

handelsdirektivet: Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG av den 13 oktober 2003 om ett system för handel med utsläppsrätter för växthusgaser inom gemenskapen och om ändring av rådets direktiv 96/61/EG,

utsläpp av koldioxid: frigörande i atmosfären av koldioxid från källor belägna inom en anläggning,

verksamhetsutövare: varje fysisk eller juridisk person som driver eller innehar en verksamhet eller anläggning eller som på annat sätt har rätt att fatta avgörande ekonomiska beslut om verksamhetens eller anläggningens tekniska drift.

2 kap. Tillstånd till utsläpp av koldioxid

1 § Efter utgången av år 2004 får utsläpp av koldioxid inte ske utan tillstånd enligt denna lag, om utsläppet sker från

1. förbränningsanläggning med en installerad tillförd effekt på mer än 20 megawatt eller anläggning som är ansluten till ett fjärrvärmenät med en total installerad tillförd effekt över 20 megawatt,

2. mineraloljaffineri,

3. koksverk,

4. anläggning för produktion eller bearbetning av järnmetaller,

5. anläggning för produktion av cementklinker eller kalk i roterugn, produktion av glas samt tillverkning av keramiska produkter genom bränning, samt

6. anläggning för tillverkning av papper, papp eller pappersmassa.

Första stycket gäller inte anläggning eller del av anläggning som används endast för forskning eller utveckling samt provning av nya produkter eller nya processer. Det gäller inte heller anläggning för hantering av farligt avfall eller hushållsavfall.

2 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om att anläggningar som avses i 1 § första stycket på grund av anläggningens kapacitet inte skall omfattas av tillståndsplikten, om sådana föreskrifter är förenliga med handelsdirektivet.

Regeringen får också föreskriva att om samma verksamhetsutövare utövar flera verksamheter inom samma sektor och inom samma anläggning eller på en och samma plats, skall dessa verksamheters produktionskapacitet räknas samman.

Regeringen får i det enskilda fallet ge dispens från tillståndsplikt enligt 1 §, om Europeiska kommissionen har medgett ett tillfälligt undantag enligt artikel 27 i handelsdirektivet.

3 § Frågor om tillstånd till utsläpp av koldioxid prövas av den tillståndsmyndighet som regeringen bestämmer efter ansökan av verksamhetsutövaren.

En ansökan skall innehålla uppgifter om

1. anläggningen och de verksamheter som bedrivs, inklusive den teknik som används,
2. råvaror och insatsvaror vars användning sannolikt kommer att ge upphov till utsläpp av koldioxid,
3. anläggningens utsläppskällor av koldioxid,
4. de åtgärder som planeras för övervakning och rapportering, och
5. en icke-teknisk sammanfattning av de uppgifter som anges i 1–4.

4 § Tillstånd till utsläpp av koldioxid skall lämnas, om det för anläggningen finns erforderliga tillstånd enligt miljöbalken eller äldre miljölagstiftning samt om verksamhetsutövaren bedöms kunna övervaka och rapportera verksamhetens utsläpp av koldioxid på ett tillförlitligt sätt.

5 § Ett tillstånd till utsläpp av koldioxid får omfatta en eller flera anläggningar på samma plats om anläggningarna drivs av samma verksamhetsutövare.

Ett tillstånd får avse en del av en anläggning.

6 § Ett tillstånd till utsläpp av koldioxid skall förenas med villkor om att utsläppen skall övervakas genom beräkning eller mätning.

Tillståndet skall också förenas med villkor om rapporteringen. Denna skall för varje anläggning innehålla

1. en beskrivning av de mät- eller beräkningsmetoder som används, inklusive en uppgift om sammanlagda utsläpp och om mätningens eller beräkningens säkerhet, och
2. uppgifter om kvalitetssäkring och kvalitetskontroll.

Tillståndet skall även förenas med villkor om skyldighet att överlämna utsläppsrätter motsvarande gjorda utsläpp för annullering i enlighet med bestämmelser i handelsdirektivet.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om övervakning och rapportering.

7 § Verksamhetsutövaren skall till tillståndsmyndigheten omedelbart anmäla varje planerad förändring av anläggningens eller verksamhetens

art eller funktion och varje utvidgning av anläggningen eller verksamheten, om ändringen eller utvidgningen kan påverka utsläppen av koldioxid.

Om en ny verksamhetsutövare tar över driften av den eller de verksamheter som bedrivs på anläggningen, skall verksamhetsutövaren omgående anmäla detta till tillståndsmyndigheten.

8 § Tillståndsmyndigheten skall pröva om en förändring eller utvidgning av anläggningen eller verksamheten eller om ett byte av verksamhetsutövare gör det nödvändigt att förena tillståndet med ändrade eller nya villkor om övervakning och rapportering. Om myndigheten finner att ändrade eller nya villkor behövs och de förutsättningar som anges i 4 § är uppfyllda, skall myndigheten ersätta det tidigare tillståndet med ett nytt tillstånd.

9 § Tillståndsmyndigheten får återkalla ett tillstånd till utsläpp av koldioxid om

1. ett villkor som tillståndet är förenat med inte har följts och avvikelsen är av allvarlig art,
2. erforderliga tillstånd enligt miljöbalken eller äldre miljölagstiftning saknas, eller om
3. en ny verksamhetsutövare inte uppfyller de krav som följer av 4 § eller föreskrifter som meddelats med stöd av denna lag.

3 kap. Tilldelning av utsläppsrätter

1 § Utsläpp av koldioxid som görs med stöd av tillstånd enligt denna lag skall täckas av sådana utsläppsrätter som avses i detta kapitel.

En verksamhetsutövare som har tillstånd till utsläpp enligt 2 kap. skall efter ansökan utan betalning tilldelas utsläppsrätter för den eller de anläggningar som omfattas av tillståndet.

En verksamhetsutövare som inte har tillstånd enligt 2 kap. kan erhålla en tilldelning av utsläppsrätter som är beroende av att ett sådant tillstånd meddelas.

Om verksamhetsutövaren har fler än en anläggning, skall tilldelning göras för var och en av anläggningarna.

2 § Varje utsläppsrätt medför rätt att släppa ut ett ton koldioxid under en fastställd period i enlighet med bestämmelserna i denna lag och föreskrifter som meddelas med stöd av lagen.

3 § Regeringen skall meddela föreskrifter om tilldelning av utsläppsrätter, grundade på den nationella fördelningsplan som avses i artikel 9 i handelsdirektivet.

4 § Frågor om tilldelning av utsläppsrätter prövas av den myndighet som regeringen bestämmer.

4 kap. Tillsyn

1 § Tillsyn över efterlevnaden av lagen och föreskrifter som meddelats med stöd av lagen skall utövas av den tillsynsmyndighet som regeringen bestämmer.

2 § Tillsynsmyndigheten har rätt att på begäran få de upplysningar och ta del av de handlingar som behövs för tillsynen. En begäran får förenas med vite.

3 § Tillsynsmyndigheten får meddela de förelägganden som behövs för att trygga efterlevnaden av de föreskrifter som omfattas av tillsynen. Ett föreläggande får förenas med vite.

4 § Tillsynsmyndigheten skall på begäran få tillträde till anläggningar som avses i denna lag samt lokaler och områden som hör till sådana anläggningar i den utsträckning det behövs för tillsynen. Denna rätt omfattar inte bostäder.

Polismyndigheten skall lämna det biträde som behövs för tillsynen.

5 § Om det finns anledning anta att den som omfattas av tillsynen har begått brott, får denne inte föreläggas vid vite att medverka i utredning av en fråga som har samband med den gärning som brottsmisstanken avser.

5 kap. Straffbestämmelser

1 § Till böter eller fängelse i högst sex månader döms den som uppsåtligen

1. driver verksamhet som medför utsläpp av koldioxid utan att inneha tillstånd enligt denna lag,

2. lämnar oriktiga eller vilseledande uppgifter om övervakning och rapportering i en ansökan om tillstånd enligt 2 kap.,

3. underlåter att göra anmälan enligt 2 kap. 7 §, eller

4. lämnar oriktiga eller uppenbart vilseledande uppgifter i en ansökan om tilldelning av utsläppsrätter enligt 3 kap. 1 § och därigenom skulle kunna föranleda att ett för stort antal utsläppsrätter tilldelas.

I ringa fall döms inte till ansvar.

2 § Till ansvar enligt denna lag döms inte om gärningen är belagd med straff enligt brottsbalken.

3 § Den som överträtt ett vitesföreläggande får inte dömas till ansvar enligt denna lag för den gärning som omfattas av förelägget.

6 kap. Överklagande

1 § Beslut av tillståndsmyndigheten om tillstånd enligt 2 kap. får överklagas hos miljödomstolen. I 23 kap. 1 § miljöbalken finns bestämmelser om överklagande av miljödomstolens domar och beslut.

2 § Beslut om tilldelning av utsläppsrätter enligt 3 kap. och begäran eller förelägganden enligt 4 kap. 2 eller 3 §§ som förenats med vite får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

3 § Övriga beslut enligt denna lag får inte överklagas.

1. Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2004.

2. Om en ansökan om tillstånd enligt 2 kap. kommit in till tillståndsmyndigheten men ärendet inte avgjorts före den 1 januari 2005, får myndigheten besluta att utsläpp av koldioxid tills vidare får ske trots att tillståndsfrågan inte slutligt har avgjorts. Ett sådant beslut skall förenas med villkor om rapportering av utsläpp och om överlämnande av utsläppsrätter.

2 Förslag till lag om ändring i miljöbalken (1998:808)

Härigenom föreskrivs i fråga om miljöbalken
dels att 16 kap. 2 § och 26 kap. 9 § skall ha följande lydelse,
dels att det i balken skall införas en ny paragraf, 24 kap 15 §, och
 närmast före denna paragraf en ny rubrik av följande lydelse

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

16 kap.

2 §

Tillstånd, godkännande eller dispens enligt balken eller enligt föreskrifter meddelade med stöd av balken, får lämnas för begränsad tid. Regeringen får meddela ytterligare föreskrifter om sådan tidsbegränsning.

Tillstånd, godkännande eller dispens enligt balken eller enligt föreskrifter meddelade med stöd av balken, får förenas med villkor.

För verksamhet som omfattas av tillståndsplikt enligt lagen (2004:000) om utsläpp av koldioxid får dock inte beslutas villkor om begränsning av koldioxidutsläpp eller villkor som genom att reglera använd mängd fossilt bränsle syftar till en begränsning av koldioxidutsläpp.

Bestämmelser om vilka mål som är ansökningsmål finns i 21 kap. 1 § och bestämmelser om vad en ansökan i ett ansökningsmål skall innehålla finns i 22 kap. 1 §. Regeringen får meddela föreskrifter om vad en ansökan i ett ärende skall innehålla.

Villkor om utsläpp av koldioxid

24 kap.

15 §

En verksamhet som omfattas av tillståndsplikt enligt lagen (2004:000) om utsläpp av koldioxid får släppa ut koldioxid enligt vad som följer av de tillstånd till utsläpp som meddelats med stöd av den lagen utan hinder av att det med stöd av miljöbalken eller äldre miljölagstiftning har beslutats villkor om begränsning av koldioxidutsläpp eller villkor som genom att reglera använd mängd fossilt bränsle syftar till en begränsning av koldioxidutsläpp.

26 kap.

9 §

En tillsynsmyndighet får meddela de förelägganden och förbud som behövs i ett enskilt fall för att denna balk samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken skall efterlevas.

Mer ingripande åtgärder än vad som behövs i det enskilda fallet får inte tillgripas.

Förelägganden och förbud får inte begränsa ett beslut eller en dom om tillstånd i ansökningsmål som har rättskraft enligt 24 kap 1 §.

Ett tillståndsbeslut eller en tillståndsdom hindrar dock inte en tillsynsmyndighet från att meddela sådana brådskande förelägganden eller förbud som är nödvändiga för att undvika att ohälsa eller allvarlig skada på miljön uppkommer.

I fråga om verksamheter som omfattas av tillståndsplikt enligt lagen (2004:000) om utsläpp av koldioxid får inte beslutas förelägganden om begränsning av koldioxidutsläpp eller förelägganden som genom att reglera använd mängd fossilt bränsle syftar till en begränsning av koldioxidutsläpp.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2004.